Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 3 март сешанба

Сотувда эркин нархда.
№ 45 (1826)

ЎЗБЕКИСТОН — АҚШ ИККИ ТОМОНЛАМА КОМИССИЯСИНИНГ СЕССИЯСИ

26 февраль куни Америка Қўшма Штатлари Давлат Департаментида Ўзбекистон - АҚШ Икки томонлама комиссиясининг биринчи сессияси очилишига бағишланган расмий маросим ва сессиянинг ялпи мажлиси бўлди. Маросимда Президент Ислом Каримов ва Президент Билл Клинтоннинг Қўшма комиссия иштирокчиларига йўллаган кутловлари ўқиб эшиттирилди.

Ўзбекистон Республикаси ва Америка Қўшма Штатлари Президентларининг Ўзбекистон - АҚШ Икки томонлама комиссиясининг биринчи сессияси иштирокчиларига йўллаган кутловлари

Муҳтарам хонимлар ва жаноблар, Ўзбекистон Республикаси — Америка Қўшма Штатлари Икки томонлама комиссиясининг биринчи сессияси иштирокчилари!

Комиссия иш бошлаши муносабати билан сизларга табрик сўзлари билан мурожаат қилиш менга улкан мамнуният бахш этади. Бу комиссиянинг ташкил этилиши мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни чуқурлаштириш ва ривожлантириш тўғрисида АҚШ Президенти Б.Клинтон билан аҳдномаларимизни амалга ошириш йўлида муҳим қадам бўлди.

Икки томонлама комиссия фаолиятининг бошланиши давлатлараро муносабатларда мамлакатларимизнинг сифат жиҳатидан янги босқичга чиққанини кўрсатади. Улкан сиёсий, иқтисодий, ҳарбий-техник, интеллектуал салоҳиятга эга бўлган жаҳоннинг етакчи давлати - Қўшма Штатлар билан узоқ муддатли ва кенг кўламли муносабатларни ривожлантириш Ўзбекистон учун ташқи сиёсатнинг устувор стратегик йўналишидир.

Давлатларимиз жаҳон хавфсизлиги ва минтақавий хавфсизликнинг турли жиҳатлари бўйича мулоқотни давом эттиришдан манфаатдор. Бизнинг жаҳон ва минтақалар хавфсизлигига муносабатларимиз бир-бирига жуда мос келади. Ўзбекистон ва АҚШ жаҳон хавфсизлигига жиддий таҳдид солаётган наркотик моддаларнинг ғайриқонуний савдосига, халқаро терроризмга ва оммавий қирғин қуролларини тарқатишга қарши кураш борасида муваффақиятли ҳамкорлик қилмоқда.

Ўзбекистон АҚШнинг Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорликни таъминлашга қаратилган саъй-ҳаракатларини тўла қўллаб-қувватлайди. Қўшма Штатларнинг тажрибаси ва салоҳияти минтақадаги янги давлатлар мустақиллиги ҳамда уларнинг эркин тараққиёти учун ишончли таянч ва кафил бўлиб хизмат қилишга қодир.

Ҳарбий соҳада узоқ муддатли муносабатларни ривожлантириш учун қулай шароит яратилган. НАТОнинг "Тинчлик йўлидаги ҳамкорлик" дастури доирасида мамлакатларимиз ўртасида ҳамкорлик изчиллик билан ривожланмоқда. Бу ҳамкорлик давлатларимизнинг миллий манфаатларига мос келишига аминман. Ўзбекистонда ҳам, АҚШда ҳам ҳар йили биргаликда ҳарбий машқлар ўтказиш мунтазам тус олмоқда.

Қўшма Штатлар ҳозир жамиятимизни янгилаш, ислоҳ қилиш ва демократиялаш жараёнига салмоқли ҳисса қўшмоқдаки, биз буни жуда қадрлаймиз. Америка компаниялари ва фирмалари билан қўшма инвестиция лойиҳаларини амалга оширишга, улар билан узоқ муддатга мўлжалланган ўзаро фойдали муносабатларни ўрнатишга, бозоримизда Америка сармоясининг кўпайишига катта аҳамият бермоқдамиз.

Ишончим комилки, Ўзбекистон - Америка мулоқотини ривожлантиришдаги сифат жиҳатидан янги босқич Ўзбекистон Республикаси билан Қўшма Штатлар ўртасидаги стратегик ҳамкорликни чуқурлаштириш ва кенгайтиришга хизмат қилади.

Муҳтарам хонимлар ва жаноблар!

Яхши тилакларимиз ҳамда Ўзбекистон - Америка ҳамкорлигини изчиллик билан мустаҳкамлашга интилаётганимиз хусусида айтган самимий гапларимизни қабул қилгайсиз. Комиссия ишига муваффақият тилайман.

Ислом КАРИМОВ

Америка Қўшма Штатлари - Ўзбекистон Республикаси Қўшма комиссиясининг иш бошлаётган сессияси муносабати билан Ўзбекистон делегациясига самимий қутловларимни йўллайман. Бу учрашув икки томонлама муносабатларимизда муҳим босқич бўлиб, муносабатларимизни ҳозир ҳам, XXI асрда ҳам чуқурлаштириш бўйича мажбуриятларимизни яна бир бор таъкидлайди.

Қўшма Штатлар Ўзбекистон билан муносабатларимизни жуда қадрлайди. Биз Ўзбекистоннинг суверенитети, мустақиллиги ва ҳудудий яхлитлигини қатъий қўллаб-қувватлаймиз. Мамлакатларимиз биргаликда минтақавий хавфсизликни, демократик ва иқтисодий ислоҳотларни, шунингдек, Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисодиётига интеграциялашувини рағбатлантириши мумкин ва шундай қилади ҳам. Тобора ривожланиб бораётган икки томонлама ҳарбий ҳамкорлигимиз ва Ўзбекистон НАТОнинг "Тинчлик йўлида ҳамкорлик" дастурида ҳамда Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилотида иштирок этаётгани туфайли биз минтақада тинчлик ва хавфсизликнинг зарур асосини яратмоқдамиз. Халқаро можароларни бартараф этишда Ўзбекистонга бошқа мамлакатлар билан ҳамкорлик қилиш имконини берадиган Марказий Осиё тинчлик батальонини изчил қўллаб-қувватлаймиз.

Америка Ўзбекистонга мамлакатдаги турфа маданиятлар, динлар, этник гуруҳлардан қувват олиб, минтақада ва бутун дунёда ҳақли равишда муносиб ўринни эгаллаш ҳамда фикрлар хилма-хиллигига асосланган барқарор жамият қуриш борасидаги мақсадларига эришувида ёрдам бераверади.

Сессияга энг яхши тилакларимни йўллаб, ишларингизга самара тилайман.

Билл КЛИНТОН

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

САНИТАРИЯ ҚОНУНЛАРИНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИКНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Давлат санитария назорати тизими фаолиятининг роли ва самарадорлигини ошириш, юқумли касалликлар кўпайишининг олдини олиш, республика аҳоли яшаш жойларининг санитария-эпидемиология ҳолати учун шаҳарлар ва туманлар ҳокимлари, корхоналар, муассасалар, ўзини ўзи бошқариш органлари раҳбарлари ва фуқароларнинг ҳуқуқий жавобгарлигини кучайтириш мақсадида:

1. Белгилансинки, туманлар ва шаҳарлардаги аҳоли яшаш жойларининг санитария-эпидемиология вазияти учун коммунал ва санитария хизматлари раҳбарлари билан биргаликда ҳокимлар шахсан жавоб берадилар.

2. Санитария назорати органларининг "Давлат санитария назорати тўғрисида" Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ҳудудларнинг санитария муҳофазаси ва касалликларнинг олдини олишга доир амалга ошириладиган фаолиятига тўсқинлик қилиш мақсадида ушбу органларга ҳар қандай таъсир кўрсатиш қатъий тақиқлансин.

3. Санитария қонунчилиги бузилганлиги учун шаҳарлар, туманлар ҳокимлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарлари ва фуқароларнинг маъмурий жавобгарлиги кучайтирилсин.

Белгилансинки:

санитария қонунлари, санитария нормалари, қоидалари ва гигиена нормативлари бузилганлиги юқорида айтиб ўтилган мансабдор шахсларга энг кам ойлик иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача, фуқароларга энг кам ойлик иш ҳақининг бир бараваридан уч бараваригача миқдорда жарима солинишига олиб келади;

карантин қилинган касалликлар ёки инсон учун хавфли бошқа юқумли касалликлар пайдо бўлиши ёки тарқалишининг олдини олиш мақсадида белгиланган мажбурий қоидаларнинг бузилиши мансабдор шахсларга энг кам ойлик иш ҳақининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача, фуқароларга энг кам ойлик иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солинишига олиб келади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Адлия вазирлиги жазо жарималаридан тушувчи маблағлардан фойдаланиш тартибини бир ҳафта муддатда тасдиқласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси жарималар қонун ҳужжатлари билан белгиланган муддатларда тўланмаган ҳолларда давлат санитария назорати органларининг қарорлари бажарилишини таъминласинлар.

5. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бир ҳафта муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига:

санитария қонунчилиги ва эпидемияга қарши кураш қоидалари бузилганлиги учун жиноий жавобгарлик белгилаш;

қонун ҳужжатларига мазкур Фармондан келиб чиқувчи қўшимчалар ва ўзгартиришлар тўғрисида таклифлар киритсин.

6. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири, Ўзбекистон Республикаси коммунал хизмат кўрсатиш вазири аҳоли яшаш жойларининг санитария-эпидемиология ҳолатини яхшилаш, юқумли касалликлар билан касалланишнинг олдини олиш, санитария қонунлари талаблари бажарилиши учун маҳаллий ҳокимият органлари, коммунал хизмат ва санитария назорати органларининг жавобгарлигини ошириш бўйича чора-тадбирлар комплексини ишлаб чиқсинлар ва амалга оширсинлар.

7. Ўзбекистон Телерадио компанияси, Миллий ахборот агентлиги республика санитария-эпидемиология хизматининг фаолияти тўғрисида махсус телекўрсатувлар ва рукнлар жорий этсин.

8. Мазкур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, Эпидемияга қарши кураш республика фавқулодда комиссияси раиси И.Жўрабеков зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил 2 март.

ЮКСАЛИШ ОДИМЛАРИ

1997 ЙИЛ: САНОАТ ВА ҚУРИЛИШ

Маълумки, шу йил 25 февраль куни республика Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда Президент Ислом Каримов 1997 йилда иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш якунлари ҳамда Ўзбекистон иқтисодиётини 1998 йилда ислоҳ қилишнинг устувор йўналишлари ҳақида маъруза қилди.

«Ўтган ишларга якун ясаб, бу йилги ислоҳотларнинг мақсад ва устувор йўналишларини белгилар эканмиз, — деб таъкидлади йўлбошчимиз, — бу билан, авваламбор, халқимиз олдида, жамиятимиз олдида ҳисоб берамиз. Шу билан бирга ўз зиммамизга навбатдаги йил учун маълум мажбуриятлар оламиз.

1997 йил якунларини кўриб чиқиш ҳамда 1998 йилда ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларини белгилашга ҳам айнан мана шу нуқтаи назардан ёндашиш лозим».

- ***1997 йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1990 йилдаги бошланғич даражадан 12,7 фоиз, жумладан 1996 йилга нисбатан 6,5 фоиз ортди.***
- ***Ялпи ички маҳсулот ҳажми 5,2 фоизга кўпайди.***
- ***Фойдаланишга топширилган 6,7 миллион квадрат метр уй-жойдан 5,4 миллион квадрат метри қишлоқларда барпо этилди.***
- ***4,9 минг километр газ ва 1,8 минг километр сув қувурлари тармоғи ишга туширилди.***

Президентимиз ўз маърузасида асосий эътиборни республика корхоналари, муассаса ва ташкилотларидаги молиявий ҳолат, дебитор ва кредиторлик қарзлари ҳамда тўлов интизомининг аҳволи, кичик ва ўрта бизнесни, қимматли қоғозлар бозорини ривожлантириш, кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастурнинг амалга оширилиши, қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни жадаллаштириш, корхоналараро шартномалар тузиш ва уларнинг бажарилиши каби долзарб масалаларга қаратди.

Хўш, 1997 йил биз учун қандай йил бўлди? Инсон манфаатлари йили, деб эълон қилинган мазкур йилда, республика ижтимоий-иқтисодий ҳаётида сезиларли ўзгаришлар юз берди. Бу ўзгаришлар нималардан иборат?

Келинг, дастлаб **саноат ва қурилиш соҳаларига** тўхталайлик.

Ўтган йили ялпи ички маҳсулот **5,2 фоиз** ўсди. Биринчи марта ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми аҳоли сони ўсиши даражасидан ошди. Бу ялпи ички маҳсулот ҳажмини аҳоли **жон бошига 3,2 фоиз кўпайтириш имконини берди.** Шунинг ўзиёқ давлатнинг иқтисодий қудрати ошгани ва фуқаролар фаровонлиги яхшиланганига ёрқин далилдир.

Ёки бошқа бир мисол. 1997 йилда **саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми** 1990 йилдаги бошланғич даражадан **12,7 фоиз,** жумладан, 1996 йилга нисбатан **6,5 фоиз** ортди. Шу жиҳатдан олганда, **Ўзбекистон собиқ шўролар ҳудудидаги ягона мамлакат** ҳисобланади.

Бу ютуқ нималар ҳисобига қўлга киритилди? 1997 йилдаги иқтисодий ўсишга, энг аввало, иқтисодиётда ўзлаштирилган **капитал маблағ ҳажми 17 фоиз ошгани, замонавий технология билан жиҳозланган янги саноат иншоотлари қурилиши ва ишга туширилиши** туфайли эришилди. Иккинчидан, иқтисодиётдаги ўсиш унинг барча соҳа ва секторларида ишлаб чиқариш ҳажми бевосита ошгани билан боғлиқ бўлди. Хусусан, ушбу кўрсаткич саноатда **106,5,** қишлоқ хўжалигида **105,8,** қурилишда **102,6,** савдода **112,7,** аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш соҳасида **121,3** фоизни ташкил этди. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажми эса ўтган йилнинг ўзида **11,2 фоиз** кўпайди.

Шу билан бирга, 1997 йилда нефть қазиб олиш, газ конденсати, табиий газ, ёнилғи-мойлаш материаллари, электр қуввати, кўмир, қимматбаҳо металлар ва бошқа стратегик аҳамиятга молик маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми ошди. Автомобилсозлик, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги, электротехника, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш, енгил ҳамда озиқ-овқат саноати эса янада ривожланди.

Бултур, шунингдек, **6,7 миллион квадрат метр уй-жой қурилиб**, фойдаланишга топширилди. Шундан **5,4 миллион квадрат метр уй-жой қишлоқда** барпо этилди. **64 минг** ўқувчига мўлжалланган мактаблар, **1,5 минг** беморга мўлжалланган шифохоналар, бир сменада 11,7 минг кишини қабул қиладиган поликлиникалар тикланди. Уларнинг **учдан икки қисми қишлоқда** бунёд қилингани, айниқса, аҳамиятлидир.

Аҳоли пунктларини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш борасида ҳам кўпгина ишлар амалга оширилди. Чунончи, **4,9 минг** километрлик газ ва **1,8 минг** километрлик сув қувурлари тармоғи ишга туширилди.

Тошкентда «Чорсу» спорт-соғломлаштириш мажмуи, «Юнусобод» ёпиқ теннис корти, бошқа бир қанча спорт ва соғломлаштириш муассасалари қурилиши туғалланди. Пойтахтдаги ҳайвонот боғининг биринчи навбати қуриб битказилди.

Учқудуқ-Султонизддоғ, Ғузор-Бойсун-Қумқўрғон темир йўллари қурилишида катта ҳажмда тупроқ ишлари бажарилиб, улар рельс ётқизишга тайёрлаб қўйилди. Мавжуд темир йўл тармоқларини электрлаштириш, Тошкент-Андижон-Ўш-Қашғар автомобиль йўлининг Камчиқ довони участкасини қуриш ва таъмирлаш ишлари давом этмоқда.

Буларнинг барчаси мамлакатимизда изчил амалга оширилаётган ислоҳотлар натижасидир. Ислоҳотлар ҳаётни, ҳаёт эса кишилар тафаккурини ўзгартираётган бўлса, бу натижалар эса «ўзбек модели»нинг ҳаётий эканини тасдиқлаб, халқимизнинг ислоҳотларга бўлган ишончини оширмоқда.

И. ЎТБОСАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Фил учмайди, аммо мулла учиради, деган гап бор. Бувайда туманидаги тўқув-трикотаж фабрикаси жамоасининг тадбиркорлиги туфайли корхона анча юксакликка парвоз қилди. Кейинги пайтда сифатли болалар ва эркаклар кийимлари тайёрлана бошланди. Бу эса фабрика маҳсулотлари савдо дўконларида туриб қолмаслигига олиб келаётир.

СУРАТДА: тикувчи Ҳувайдохон Шералиева.
Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ҲУКУМАТЛАРАРО КОМИССИЯЛАР МАЖЛИСЛАРИ

Мамлакатимиз Президентининг пухта ўйланган ва оқилона сиёсати туфайли Ватанимизда тарихан қисқа давр ичида сиёсий, иқтисодий, маданий ва бошқа соҳаларда катта ютуқлар қўлга киритилдики, бугунги кунда буни нафақат ҳамюртларимиз, балки хорижда ҳам кўпчилик тан олмоқда. Зеро, кейинги пайтларда "ўзбек модели" деб ном олган тараққиёт моделининг хорижда кенг эътироф этилаётгани ҳам бежиз эмас.

Давлатлараро иқтисодий интеграция жараёнларини чуқурлаштириш, ташқи иқтисодий муносабатларни такомиллаштириш, барча соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорликни амалга ошириш йўлидаги изчил саъй-ҳаракатлар ўз самарасини бермоқда. Бунда республикамиз ҳукумати ва кўпгина мамлакатлар ҳукуматлари ўртасида тузилган ўзаро ҳамкорлик бўйича комиссияларнинг фаолияти ҳам муҳим ўрин тутаётир.

25 февраль куни Тбилиси шаҳрида Ўзбекистон Республикаси ва Грузия ўртасида икки томонлама ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссиянинг иккинчи мажлиси бўлди. 1997 йил май ойида мазкур комиссиянинг биринчи мажлиси Тошкентда бўлиб ўтган эди. Унда Ўзбекистон ва Грузия ўртасида икки томонлама ҳамкорликни кенгайтиришга қаратилган тадбирлар режаси ишлаб чиқилган эди.

Ҳукуматлараро комиссиянинг иккинчи мажлисида томонлар мамлакатларимиз ўртасида молия-саноат гуруҳлари, қўшма корхоналар, ишлаб чиқариш ва хўжалик юритиш субъектлари ўртасидаги бевосита алоқалар янги асосда тобора ривожланаётганидан мамнуният изҳор этди. Икки томонлама шартномалар имзоланди, товар айирбошлаш кескин ўсди — ўтган йили унинг ҳажми 16,2 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бу 1996 йилдагидан 5,6 баробар кўп, демакдир.

(Давоми 2-бетда).

ИККИНЧИ БОСҚИЧ МАШҒУЛОТЛАРИ ЯКУНЛАНДИ

Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида Олий Мажлис қўмиталарининг раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг, вилоят ҳокимларининг ҳамда алоқадор вазирлик ва идоралар, уюшма ва компаниялар раҳбарларининг ўринбосарлари ва туман ҳокимларининг қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни жадаллаштириш масалаларига бағишланган ўқув машғулотларининг иккинчи босқичи якунланди.

Беш кун давом этган бу машғулотларда давлатимиз раҳбари Ислом Каримов Олий Мажлис ўнинчи сессиясида сўзлаган нутқида, Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида қишлоқ хўжалигини янада жадаллаштириш борасида ўртага қўйган вазифаларни, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Ер Кодексининг ҳамда "Қишлоқ хўжалиги кооперативи (ширкат хўжалиги) тўғрисида"ги, "Фермер хўжалиги тўғрисида"ги ва "Деҳқон хўжалиги тўғрисида"ги Қонунлари лойиҳаларини муҳокама қилдилар, улар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

Сўзга чиққанлар мамлакатимизда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш борасида жуда катта ишлар амалга оширилаётган бўлсада, ҳали бу соҳада ҳамон ўз ечимини кутаётган муаммолар ҳам оз эмаслигини таъкидладилар. Жойларда мутасадди раҳбарлар бу борада юксак ташкилотчилик ва ташаббускорлик кўрсатишлари зарур. Бугунги кунда тармоқда мулкий муносабатларни шакллантириш, деҳқонларда ерга, мулкка эгалик туйғусини кучайтириш, уларнинг ўз иш натижаларидан моддий манфаатдорлигини ошириш, хўжалик фаолиятида иштирок этувчи ҳар бир оиланинг ўз меҳнатига яраша ҳақ олишини таъминлаш долзарб вазифалардан бири бўлиб қолмоқда.

Машғулотларда вилоят ва туман ҳокимликлари, тегишли ташкилотларнинг раҳбарларига қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни янада жадаллаштириш юзасидан аниқ кўрсатма ва тавсиялар берилди.

Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков якунловчи машғулотда сўзга чиқди.

Машғулотларда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, Бош вазир ўринбосари А. Азизхўжаев, Президент девони қонунчилик ва суд ҳокимияти органлари билан алоқалар бўйича экспертлар гуруҳи раҳбари Й.Назаров қатнашди.

(ЎзА)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИДАН

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши Навоий вилояти 83-Нурота сайлов округидан сайланган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати Супон Мажидович Тиллаев 1998 йил 28 февраль куни 52 ёшида узоқ давом этган касалликдан сўнг вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва унинг қариндош-уруғлари ҳамда яқинларига ҳамдардлик изҳор этади.

ҲУКУМАТЛАРАРО КОМИССИЯЛАР МАЖЛИСЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Таъкидлаш жоизки, Марказий Осиёнинг, жумладан, Ўзбекистоннинг Кавказорти, Қора денгиз соҳили мамлакатлари билан ўзаро алоқаларни янада кенгайтириши стратегик аҳамиятга эга. Чунки Ўзбекистон, Озарбойжон ва Грузиянинг жуғрофий ўрни дунё миқёсида транспорт-коммуникация алоқаларининг қудратли тармоғини барпо этишни назарда тутувчи Шарқ-Ғарб иқтисодий тизимини тиклашда уларнинг фаол иштирок этиши учун қулай имконият яратаётир. Шу маънода Транскавказ йўлаги — Ўрта Осиё — Кавказ —Европа транспорт-коммуникация йўли (ТРАСЕКА) орқали Ўзбекистондан Грузияга жўнатилаётган товарлар ҳажми сўнгги пайтда сезиларли даражада ошганини қайд этиш лозим.

Ўзбекистон ҳудудида Грузия иштирокидаги бир неча қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Мебель ва кийим-кечак маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган "ТММ" қўшма корхонаси рўйхатдан ўтиш арафасида турибди. 1997 йили Грузия портлари орқали жами 285 минг тонна юк ташилди. Жорий йилда мазкур портлар орқали хорижга 150 минг тонна пахта толаси жўнатиш ва 200 минг тонна импорт юкларини мамлакатимизга олиб келиш режалаштирилган. Ҳукуматлараро комиссия мажлисида томонлар Поти шаҳрида Ўзбекистон — Грузия қўшма корхонасини тузишга келишиб олдилар.

Мамлакатлараро сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий ва бошқа соҳалардаги ўзаро ҳамкорлик алоқаларининг тобора ривожланиб бораётганини тасдиқловчи бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Бироқ комиссия мажлисида савдо-иқтисодий муносабатларнинг ҳозирги ҳолати икки мамлакат имкониятлари даражасида эмаслиги қайд этилди. Мажлисда томонлар яна бир неча соҳаларда ҳамкорлик алоқаларини ўрнатишга келишиб олди. Жумладан, Ўзбекистон Грузиядан жорий йилда Кутаиси автомобиль заводининг "КАЗ 45-40" русумли юк машиналарини харид қилади. Бу машиналар пахта толаси ва лавлаги ташишда жуда қўл келади. Кутаиси заводи юк машиналарини Ўзбекистон шароитига мослаб тайёрлайди. Грузия томони мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган сиқилган газга эҳтиёжи борлигини билдирди. Бундан ташқари, улар ЎзДЭУавто автомобилларини сотиб олмоқчилигини ҳам маълум қилди. Мажлисда келишиб олинганидек, Тбилисида Ўзбекистон автомобилларига техник хизмат кўрсатиш шохобчаси қурилади. Хўжалик субъектлариаро бевосита алоқалар ўрнатиш масаласида ҳам ижобий далиллар келтириш мумкин. Масалан, субъектлараро алоқалар юзасидан музокараларда маълум бўлдики, грузияликлар Ўзбекистон товар-хомашё биржаси таклифларига катта қизиқиш билдирди.

Шунингдек, томонлар яна бир неча соҳаларда алоқалар ўрнатиш масалаларини ўрганиб чиқиш, кўргазмалар ва бошқа тадбирлар уюштиришга келишиб олдилар.

Ҳукуматлараро комиссия мажлиси сўнггида Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Грузия ҳукумати ўртасида солиқ қонунчилигини сақлаш борасида ҳамкорлик қилиш ва ўзаро ёрдам бериш, дори-дармон маҳсулотларининг қайд этилишини ўзаро тан олиш тўғрисидаги Битимлар ҳамда ҳукуматлараро комиссия мажлисининг Протоколи имзоланди. Ҳужжатларни Ўзбекистон томонидан Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Грузия томонидан мамлакатнинг Давлат вазири Николай Лекишвили имзолади.

Шу куни Ўзбекистон ҳукумати делегациясининг раҳбари — Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе билан учрашди.

26 февраль куни Боку шаҳрида Ўзбекистон Республикаси ва Озарбойжон Республикаси ўртасида икки томонлама ҳамкорлик бўйича ҳукматлараро комиссиянинг биринчи мажлиси бўлди. Унда, даставвал, илгари имзоланган халқаро шартномаларнинг ижроси хусусидаги, ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий ҳамкорлик кўламларини кенгайтиришни кўзда тутувчи масалалар муҳокама қилинди.

Комиссия мажлисида икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқалар масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Ўзбекистон — Озарбойжон муносабатлари жадал ривож топиб бораётир. 1997 йили мамлакатлараро товар айирбошлаш ҳажми 23,5 миллион АҚШ долларини ташкил қилди. Унинг 14,4 миллиони транспорт хизматлари ҳиссасига тўғри келади. Ўтган йили Озарбойжон орқали 335 минг тоннага яқин юк ўтган.

Мажлисда савдо-иқтисодий ҳамкорликнинг бугунги аҳволи жиддий таҳлил этилиб, ўзаро алоқаларни янада кенгайтириш билан боғлиқ масалалар атрофлича муҳокама қилинди. Қайд этилганидек, мамлакатларимиз ўртасида ҳали фойдаланилмаган имкониятлар кўп. Хўжалик субъектлариаро бевосита алоқаларни мустаҳкамлаш, хусусан, нефт кимёси, металлургия, машинасозлик, қишлоқ хўжалиги ва бошқа тармоқларда ишлаб чиқариш кооперацияси алоқаларини чуқурлаштириш ҳар икки мамлакат манфаатларига бирдек мос келади.

Озарбойжон ҳукумати комиссияси аъзолари Ўзбекистон билан ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдорлиги, мамлакатимиз Озарбойжон учун стратегик ҳамкор эканлигини алоҳида таъкидлашди. Улар Асакада ишлаб чиқарилаётган автомобилларимизга катта қизиқиш билан қарашмоқда.

Ҳукуматлараро комиссия мажлисида Транскавказ йўлаги — ТРАСЕКА йўлини янада такомиллаштириш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Шу йил январь ойида Тошкентда Ўзбекистон, Озарбойжон ва Грузия ҳукуматлари делегациялари ўртасида Транскавказ йўлаги орқали товар-маҳсулотлар ташиш ҳажмини янада ошириш учун зарур чора-тадбирлар кўриш, ўзаро ҳисоб-китобларни тартибга солиш, ТРАСЕКА инфратузилмасини ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилган эди. Комиссия мажлисида ҳам ТРАСЕКАдан самарали фойдаланиш учун томонлар ҳамжиҳатликда ишлаётгани таъкидланди. Шунингдек, темир йўл алоқасини янада мустаҳкамлаш, бандаргоҳ ва терминаллар имкониятларини такомиллаштириш борасида олиб борилаётган ишларга жиддий эътибор қаратилди. Шу ўринда Транскавказ йўлагига нега бу қадар жиддий эътибор қаратилаяпти ва бундан Ўзбекистон қай даражада манфаатдор, деган савол туғилиши табиий. Жавоби жуда оддий: мазкур йўл орқали Ўзбекистоннинг экспорт ва импорт харажатлари арзонга тушади, яъни бу йўл катта маблағни тежаш имконини беради. Бундан ташқари, ТРАСЕКА Европа сари очилган катта йўл демакдир. Нафақат камхаражат, балки қисқа ҳамда бехавотир йўл.

ТРАСЕКАнинг яна бир аҳамиятли жиҳати бор. Маълумки, Ўзбекистон, Хитой ва Қирғизистон ҳукуматлари ўртасида халқаро автомобиль йўли қуриш тўғрисида келишув мавжуд. Мазкур Тошкент - Андижон - Ўш - Иркештам - Қашқар йўналиши бўйича янги автомобиль йўли ишга тушганидан сўнг, бу йўлдан келган Жанубий Осиё мамлакатлари юки ТРАСЕКА орқали Европагача етиб боради.

Ҳукуматлараро комиссия мажлиси ниҳоясида Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Озарбойжон Республикаси ўртасида товарлар (иш, хизматлар) экспорти ва импортида солиқ олиш тамойиллари, иқтисодий ва молиявий қонунбузарликларга қарши кураш соҳасида ҳамкорлик қилиш, валюта, экспорт-импорт назорати соҳасида ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам бериш тўғрисидаги Битимлар ҳамда ҳукуматлараро комиссия мажлисининг Протоколи имзоланди. Ҳужжатларни Ўзбекистон томонидан Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков, Озарбойжон томонидан Бош вазирнинг биринчи ўринбосари А.Аббосов имзолади.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков Озарбойжон Республикаси Бош вазири А.Расизода билан учрашди.

Ўзбекистон — Грузия ва Ўзбекистон — Озарбойжон ҳукуматлариаро комиссияларнинг навбатдаги мажлисларини шу йил сентябрь ойида Тошкент шаҳрида ўтказиш мўлжалланмоқда.

Шуҳрат УМИРОВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент — Тбилиси — Боку — Тошкент.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги ҳайъатининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда тегишли ташкилотларнинг раҳбарлари, вилоятлар ҳокимларининг ўринбосарлари иштирок этди. Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг 1998 йил 25 февраль куни республика Вазирлар Маҳкамаси мажлисида сўзлаган маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди.

Вазир В.К. Михайловнинг маърузасида тармоқнинг ишида жиддий камчиликлар борлиги қайд этилди. Ислоҳотлар қониқарсиз олиб борилаяпти. Кўрсатилаётган хизматлар даражаси бозор муносабатлари талабларига жавоб бермайди. Дебитор ва кредиторлик қарзлари камаймаяпти. Тарифларнинг ошиб бориши уй-жой эгаларига кўрсатилаётган хизматларни яхшилаш билан бирга мустаҳкамланмаяпти. Корхоналарни бошқариш структурасини такомиллаштириш секинлик билан амалга оширилаяпти, техник сиёсатнинг олиб борилиши ҳозирги кун талабларидан орқада қолмоқда. Қуйи ташкилотларни хўжалик ҳисобига ўтказиш ва меҳнатга ишбай ҳақ тўлашни татбиқ қилиш етарли даражада эмас. Коммунал хизмат кўрсатишда рақобатчилик муҳитини ривожлантириш учун шароитлар яратилмаяпти.

Бундай камчиликларни бартараф этиш юзасидан аниқ тадбирлар белгиланди. Яқин вақт ичида вазирликда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда коммунал хизмат кўрсатишда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш дастури ишлаб чиқилади. Бунда уй-жойдан фойдаланиш хизматларини бошқариш тизимини такомиллаштириш ва уй-жой эгаларининг ҳуқуқларини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилади.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р. Юнусов сўзга чиқди.

Ўз мухбиримиз.

ВИЛОЯТЛАРДА

АЁЛЛАР ВА ХАЛҚАРО ҲУҚУҚ

Гулистонда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш қўмитаси, Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили ҳузуридаги фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига риоя этилиши комиссияси ҳамда республика хотин-қизлар қўмитасининг қўшма йиғилиши бўлиб ўтди.

Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили Сайёра Рашидова "Хотин-қизлар ҳуқуқлари камситилишининг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисида Халқаро Конвенция" ва унинг доирасидаги миллий қонунчиликни Сирдарё вилоятида ҳаётга татбиқ этиш борасидаги ишларнинг аҳволи тўғрисида" маъруза қилди.

Йиғилишда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлган Ўзбекистон Марказий Осиё давлатлари ўртасида биринчи бўлиб БМТнинг "Хотин-қизлар ҳуқуқлари камситилишининг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисида"ги резолюцияси асосида халқаро Конвенцияга қўшилгани таъкидланди. Мамлакатимизда оналик ва болаликни, хотин-қизлар ҳуқуқларининг ҳимояланишини таъминлаш, уларнинг давлат, жамоат ва тадбиркорлик ишларида иштирокини кенгайтириш, аёлларнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш, қишлоқ хўжалигида, саноатда, оилада уларни ижтимоий ҳимоялашга алоҳида эътибор берилаётир.

Сўзга чиққанлар аёлларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, уларни ижтимоий ҳимоялаш, янги иш ўринлари яратиш, кўп болали ва эҳтиёжманд оилаларга ёрдам кўрсатиш, балоғат ёшига етмаган ўсмирлар ва ёшларни оилавий турмушга тайёрлаш борасида Сирдарё вилоятида ҳам бир қанча ижобий ишлар амалга оширилганини қайд этиш билан бирга бу борадаги камчиликларга барҳам бериш зарурлигига эътиборни қаратдилар. Жумладан, ҳамма жойда ҳам хотин-қизларнинг сиёсий ҳуқуқлари, уларнинг давлат ва жамоат ишларидаги иштирокини таъминлаш талаб даражасида эмас. Аёлларнинг оилавий бурчларини меҳнат фаолиятлари билан биргаликда олиб боришларини таъминлаш бўйича ҳали кўп иш қилиниши лозим.

Йиғилишда вилоят ҳокими Ўктам Исмоилов сўзга чиқди.

Ф. НОРМАТОВ,
ЎзА мухбири.

ДОЛЗАРБ МАСАЛАГА БАҒИШЛАНДИ

Қарши шаҳрида вилоят фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда туман ва шаҳар ҳокимлари, корхона ва ташкилотлар раҳбарлари, хўжаликлар раислари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари қатнашди.

Йиғилишда мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасида ўтган йил якунларига бағишлаб ўтказилган мажлисдаги маърузасида ўртага қўйилган вазифалар муҳокама этилди. Сўзга чиққанлар кейинги вақтда вилоят ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида муайян ижобий натижаларга эришилганини қайд этди. Айни вақтда йўлбошчимиз кўрсатиб ўтган иқтисодий ислоҳотларни янада жадаллаштиришга тўсқинлик қилаётган айрим нуқсон ва камчиликлар вилоятда ҳам кўзга ташланаётганлигини таъкидладилар. Жумладан, қишлоқ хўжалиги инфратузилмасини ривожлантириш, деҳқонда ерга, мулкка муносабатни ўзгартириш, унинг ўз меҳнати натижаларидан моддий манфаатдорлигини ошириш масалаларига ҳамма жойда ҳам етарли эътибор берилаётир деб бўлмайди.

Шунингдек, йиғилишда 1998 йил Оила йили деб эълон қилинганлиги муносабати билан амалга оширилиши лозим бўлган муҳим тадбирлар кўриб чиқилди.

Вилоят ҳокими О.Пармонов йиғилишда сўзга чиқди.

А.ТАЙПАТОВ,
ЎзА мухбири.

ВИЛОЯТ ҲОКИМЛИГИ «ХАЛҚ СЎЗИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИ

«ЧОЙХОНА ЭМАС, ҒАМХОНА СОТИБ ОЛДИМ»

Газетанинг шу йил 5 февраль сонида пахтаободлик тадбиркор У.Ғозиевнинг таҳририятимизга ёзган юқоридаги сарлавҳали хати «Айтсам тилим, айтмасам дилим куяди» рукни остида эълон қилинганди. Унда муаллиф сотиб олган мулкини расмийлаштиришда тегишли ташкилот мутасаддилари тадбиркорни сарсон-саргардон қилаётганликларини куйиниб ёзганди.

Куни кеча мазкур мақола бўйича Андижон вилоят ҳокимининг ўринбосари, назорат инспекциясининг раҳбари жаноб П.Луқмоновдан жавоб мактуби олинди. Унда мақолада келтирилган эътирозлар асосан тасдиқланди, деб таъкидланади.

Пахтаобод туманидаги «Андижон» жамоа хўжалиги бошқаруви (раиси А.Сатторов) чойхонани 1995 йили У.Ғозиевга 10 йил муддатга ижарага берган бўлиб, ижарачи томонидан ижара ҳақи тўланмаганлигини сабаб қилиб, мулкни «Ким ошди» савдосига қўйган. 1996 йил 22 март куни бўлиб ўтган «Ким ошди» савдосида чойхонани яна У. Ғозиевнинг ўзи сотиб олган ва 1996 йил 15 ноябрь куни жамоа хўжалигига тегишли бўлган 48417 сўмни тўлаган.

Республика Кўчмас мулк биржасининг вилоят бўлими (бошлиғи М.Юсупов) «Ким ошди» савдоси якуни бўйича У.Ғозиевга мулкни сотиб олганлиги тўғрисидаги ҳужжатларни расмийлаштиришда сансалорлик ва лоқайдликка йўл қўйган. Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш вилоят бошқармаси (бошлиғи М.Дадабоев) ва бошқарманинг шу масалага бевосита масъул бўлган бўлими(Ш.Каримов) ҳам «Ким ошди» савдоси якуни бўйича У.Ғозиевга мулкка эгалик ҳужжат (ордер)нинг ўз вақтида берилишини таъминламаган.

Масалани ўрганиш жараёнида У.Ғозиевга ушбу ҳужжат берилди.

Текшириш натижалари вилоят ҳокимлиги Назорат инспекциясининг 1998 йил 7 февралда бўлиб ўтган йиғилишида муҳокама қилинди. Вилоятда келгусида мақолада кўрсатилгани каби ҳолатларнинг юз бермаслиги ва тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида вилоят ҳокимининг махсус қарори қабул қилинди ва шу қарорга асосан айбдорларга нисбатан тегишли чоралар кўрилди.

Жумладан, Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш вилоят бошқармасининг бошлиғи М.Дадабоевга бошқарманинг бўлимлари фаолиятларини етарли даражада назорат қилмаганлиги, ходимларнинг ўз вазифаларига масъулиятсизлиги натижасида тадбиркорларда ишончсизлик ва норозилик келиб чиқишига сабабчи бўлганлиги учун унга нисбатан интизомий чора кўриш республика Давлат мулки қўмитасидан сўралди.

Ўз вазифасига совуққонлик билан қараганлиги, сотилган кўчмас мулкларнинг ҳужжатларини белгиланган муддатларда тўғри ва тўлиқ расмийлаштирмай, биржа ишида сансалорликка йўл қўйганлиги учун республика Кўчмас мулк биржаси вилоят бўлими бошлиғи М. Юсупов ўз вазифасига нолойиқ деб топилиб, республика Кўчмас мулк биржаси раҳбариятига шу ҳақда тақдимнома берилди.

Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш вилоят бошқармаси бошлиғининг ўринбосари М.Нуриддиновга бошқарманинг «Ким ошди, танлов ва биржа савдоларини мувофиқлаштириш» бўлими фаолиятлари устидан назоратни сусайтириб юборганлиги учун хайфсан эълон қилинди, бошқарманинг бўлим бошлиғи Ш.Каримов ўтказилаётган «Ким ошди ва биржа» савдоларига тайёргарлик ва уни ўтказиш ҳамда савдодан кейинги ҳужжатларни расмийлаштиришда хатоларга йўл қўйганлиги учун ўз лавозимидан бўшатилди.

Пахтаобод тумани хусусийлаштириш бўлими бошлиғи М.Оҳунжонов туманда савдога қўйилган объектларнинг ҳужжатларида етишмовчиликларга йўл қўйганлиги, бунинг натижасида мулкдорнинг норозилиги юзага келганлиги сабабли ўз вазифасидан озод этилди.

Пахтаобод туманидаги «Андижон» жамоа хўжалигининг бошқаруви раиси (А.Сатторов)га «Ким ошди» савдосига мулкни қўйишда йўл қўйган хатоликлари учун хайфсан эълон қилинди.

Булардан ташқари барча масъул ходимларга тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга жиддий эътибор бериш зарурлиги ва бу масалада сансалорликка йўл қўйилган ҳар бир ҳолат бўйича кескин чоралар кўрилиши уқтириб ўтилди.

Поп туманида ҳадемай ип йигиришга ихтисослашган — «Попфен» ўзбек-турк қўшма корхонаси иш бошлайди. Айни кунларда қурилиши жадал бораётган корхона ишга тушгач, 318 нафар маҳаллий аҳоли иш билан таъминланади, йилига 5400 тонна пахта қайта ишланади.

Қўшма корхонани бунёд этишда Олмония, Туркия ва Ўзбекистон мутахассислари баҳамжиҳат иш юритмоқдалар. Ўрнатилажак замонавий дастгоҳлар эса Олмонияда тайёрланган.

СУРАТДА: «Попфен» бош директори Мубин Киргиз ишчи Фаҳритдин Салоҳиддинов билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ДУНЁВИЙ ДАВЛАТ

Ўзбекистон дунёвий давлат қуриш йўлидан бормоқда. Хўш, дунёвий давлатнинг динга бўлган муносабати нималар билан белгиланади? Унда диний эътиқодга қандай ўрин ажратилган? Қолаверса, дин ва умумэътироф этилган тамойилларга асосланган демократия тушунчаси ўртасидаги алоқалар қандай бўлиши керак?

Ушбу мураккаб саволларга жавоб излар эканмиз, халқаро ҳамжамиятнинг мутлақ кўпчилигини ташкил қилган дунёвий давлатлар тажрибаси, улар тараққиётининг тамал тоши бўлиб хизмат қилаётган ғоя асло худосизликка асосланмагани, яқин ўтмишимиздагига ўхшаш даҳрий жамиятни англатмаслигига амин бўламиз. Дунёвий тараққиёт йўлидан бораётган мамлакатлардаги динга бўлган муносабат демократия мезонларига асосланганини чуқур идрок этамиз. Уларда дин ҳаётдаги ижтимоий-маданий ва маънавий-руҳий муҳит ранг-баранглигини таъминловчи хилма-хил тарихий қадриятлар силсиласидаги тенг ҳуқуқли бўғин сифатида қабул қилинганига ишонч ҳосил қиламиз. Яна бир бор таъкидлаймиз: демократик дунёвий тараққиёт йўлидан бораётган мамлакатларда дин ранг-баранг маънавий-маданий ва тарихий қадриятлар тизимидаги тенг ҳуқуқли бўғин, у бошқа бўғинлардан заифроқ ҳам, ёки устунроқ ҳам эмас. Бизнинг жамиятимиз тараққиёти негизи қилиб белгиланган ҳурфикрлик тамойили ҳам худди ана шу тажрибалар идрокига асосланган.

Дунёнинг кўпчилик давлатлари, хусусан, ривожланган мамлакатлар тажрибаси шуни кўрсатадики, дин дунёвий давлат тузуми билан нафақат муроса қилиши, балки умуммиллий юксалиш йўлида у билан самарали ҳамкорлик қилиши мумкин. Демократик давлатларда аҳолининг кўпчилигини ташкил этадиган халқнинг диний эътиқодига кўрсатилган иззат-ҳурмат билан бир қаторда, туб этнослар учун ноанъанавий бўлган, лекин фуқароларнинг муайян қисми эътиқод қиладиган динлар, қолаверса, ҳеч қандай динга эътиқод қилмасликка бир хил муносабатнинг қарор топганлиги — Қуръони Каримдаги ибратли ҳикматлардан «динда мажбурлаш йўқ» деган сўзларнинг чуқур инсонпарварлик фалсафасини янада ёрқинроқ очиб беради.

XX асрнинг иккинчи ярмида умуммусулмон цивилизацияси ҳудудида жойлашган айрим давлатлар тараққиёти тажрибаси, афсуски, баъзиларда, хусусан, Ғарб дунёсида, Ислом динининг жамият ривожланишига кўрсатиши мумкин бўлган ижобий таъсири ҳақида жиддий шубҳалар туғилишига сабаб бўлди. Масаланинг таассуфли жиҳатларидан яна бири шундаки, ҳақиқий инсонпарвар Исломнинг асл моҳиятидан йироқ кўринишлар, охирги йилларда, айрим олимлар томонидан олға сурилаётган цивилизациялараро қарама-қаршилик ва зиддиятлар ҳақидаги сунъий назарияларни озиқлантирмоқда, турли маданиятларни қиёслаш жараёнида умуммусулмон маданиятининг салбий жиҳатларини бўрттириб кўрсатишда дастак бўлиб хизмат қилмоқда.

Фикримиз муҳтарам ўқувчига равшанроқ бўлиши учун бир икки мисол келтирамиз.

Жабрдийда афғон халқининг хоҳиш-иродасига хилоф ҳолда тахминан йигирма йил муқаддам бошланган ва ҳанузгача давом этаётган хунрезлик — мутаассиб исломий унсурларнинг мислсиз фаоллашуви, вужудга келган тўс-тўполондан ўзларининг соф диний эътиқоддан ташқарида бўлган ғаразли мақсадларига эришишга интилиши туфайли, ҳозирги босқичда, Афғонистондаги сиёсий-ҳарбий беқарорлик ва ижтимоий-иқтисодий бўҳроннинг асосий сабабига айланди. Қўпол зўравонлик шаклини олган диний таассуб натижасида миллионлаб бегуноҳ кишилар қирғин қилиниб, уй-жойи, мол-мулки ва, ҳатто, Ватанидан маҳрум бўлди. Улар дунёнинг турли мамлакатларида ҳижрату ғариблик аламларини тортишга маҳкум этилдилар.

Тожикистондек бизга қардош, маданияти ва урф-одатлари уйқаш бўлган мамлакат тажрибаси ҳам Ислом омилининг соф диний эътиқод ҳудудларидан ташқарига чиқиши, бошқа маънавий-руҳий қадриятлардан устунлигини даъво этиши, айниқса, унинг сиёсийлашуви жамият тақдири учун нақадар катта хатарга айланиши мумкинлигини кўрсатиб турибди.

Худди шунга ўхшаш омиллар таъсири остида Жазоирда атиги 5-6 йил ичида 80 минг мусулмоннинг ёстиғи қуригани ҳар қандай соғлом фикрли одамни даҳшатга солади.

Демократик давлатлар томонидан мусулмон Шарқида дунёвий ривожланишнинг нусха кўчиришга арзигулик эталони деб баҳоланиб келинган Туркияда 1970 йиллардан бошлаб исломий кучларнинг фаоллашуви ва сиёсийлашуви туфайли авж олган мафкуравий зиддиятлар натижасида содир бўлаётган ижтимоий нотинчлик ҳам кишини сергаклантиради.

Асримизнинг олтмишинчи йилларида дунёнинг саноати ривожланган давлатлари қаторига киришни мақсад қилиб қўйган, ўша пайтда мусулмон Шарқидаги «дунёвий ривожланиш»нинг яна бир ибратли мисоли тариқасида эътироф этилган Эрондек қадимий ва бақувват давлатда, жамият ҳаётининг барча жабҳаларини исломийлаштиришга қаратилган саъй-ҳаракатлар эронликларнинг ривожланган давлатлар сафига кириш ҳақидаги орзуларини пучга чиқарибгина қолмасдан, балки Эрон Ислом Республикасини энг муҳим халқаро жараёнлардан четга суриб чиқарганини ким инкор эта олади?..

Келтирилган мисолларга охирги йилларда Миср Араб Республикаси, баъзи Ғарб мамлакатлари ва собиқ иттифоқ ўрнида шаклланган янги мустақил давлатларнинг айримлари ҳудудида, ўзини ўта тақводор деб даъво қилаётган мазҳабий ва тоифавий исломий ҳаракатлар, оқимлар ва шахслар томонидан содир этилаётган турли кўринишдаги қонли зўравонликларни қўшсак, тасвир янада хиралашади.

Биз, Ислом демократияга муросасиз, деган даъвони олға сураётганлар (улар қайси ниятлар билан бу ишни қилаётганидан қатъи назар) «тегирмонига сув қуймоқчи» эмасмиз. Зотан ўзига хос ва ўзига мос тараққиёт йўлидан бораётган **Янги Ўзбекистон** тажрибаси ҳам бунга заррача асос бермайди. Аксинча, мамлакатимиз ривожланиши диний омилнинг мутлақо янгича идроки, дин ва хусусан Исломнинг жамият тараққиётидаги ҳақиқий роли ва ўрнининг мавжуд воқеликка таяниши билан ўтмиш даврлардан тубдан фарқланиб туради.

Диннинг қурилаётган жамиятимиздаги ўрни, энг аввало, унинг конституцион мақоми билан белгиланади. Ўзбекистон Конституциясига мувофиқ, барча фуқароларнинг виждон эркинлиги кафолатланган. Ҳар бир инсонга хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқи берилган. Диний қарашларни мажбуран сингдириш қатъиян ман этилган. Диний ташкилотлар ва бирлашмаларнинг давлатдан ажратилгани ҳамда уларнинг қонун олдида тенглиги белгилаб қўйилган.

Шу билан бир вақтда, масаланинг иккинчи томонига ҳам катта аҳамият берилган. Яъни, юқоридаги мезонлар Конституциянинг 57-моддасида қуйидагича аниқлаштирилади: «Конституциявий тузумни зўрлик билан ўзгартиришни мақсад қилиб қўювчи, республиканинг суверенитети, яхлитлиги ва хавфсизлигига, фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши чиқувчи, урушни, ижтимоий, миллий, ирқий ва диний адоватни тарғиб қилувчи, халқнинг соғлиги ва маънавиятига тажовуз қилувчи, шунингдек, ҳарбийлаштирилган бирлашмаларнинг, миллий ва диний руҳдаги сиёсий партияларнинг ҳамда жамоат бирлашмаларининг тузилиши ва фаолияти тақиқланади.

Махфий жамиятлар ва уюшмалар тузиш тақиқланади».

Президентимиз И.А. Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китобида мамлакатимиз шароитида дунёвий давлатнинг дин билан муносабатларини аниқлаштирувчи асосий тамойиллар қаторига

« — диндорларнинг диний туйғуларини ҳурмат қилиш;

— диний эътиқодларни фуқароларнинг ёки улар уюшмаларининг хусусий иши деб тан олиш;

— диний қарашларга амал қилувчи фуқароларнинг ҳам, уларга амал қилмайдиган фуқароларнинг ҳам ҳуқуқларини тенг кафолатлаш ҳамда уларни таъқиб қилишга йўл қўймаслик;

— маънавий тикланиш, умуминсоний ахлоқий қадриятларни қарор топтириш ишида турли диний уюшмаларнинг имкониятларидан фойдаланиш учун улар билан мулоқот қилиш йўлларини излаш зарурияти;

— диндан бузғунчилик мақсадларида фойдаланишга йўл қўйиб бўлмаслигини эътироф этиш» киритилган.

Дунёвий жамият қуришни кўзлаган давлатимизнинг динга муносабатини белгиловчи зикр этилган конституцион мезонлар ва Президентимиз фикрларидан қуйидаги иккита асосий хулоса келиб чиқади:

Биринчидан, Ўзбекистонда барпо этилаётган демократик ҳуқуқий ва адолатли дунёвий жамият қуриш концепциясида дин — маданий-маънавий омиллар умумий силсиласига кирувчи барча миллий қадриятлар қаторида тенг ҳуқуқли қадрият сифатида сўзсиз тан олинади. Мустақил ривожланиш йилларида ушбу мезоннинг ҳаётга нечоғлик изчил татбиқ этилаётганини фақат қалби кўр, адолатга хусумат билан муносабатда бўлган кимсаларгина инкор этиши мумкин.

Иккинчидан, Соф диний эҳтиёжларни қондиришдан ташқарида бўлган ҳар қандай ғаразга эришиш йўлида диний омилдан фойдаланишга интилиш қатъиян ман этилади.

Президент ҳақли равишда, диннинг Ўзбекистон фуқаросини тарбиялашдаги катта имкониятларига ишонади ва **«биз дин бундан буён ҳам аҳолини энг олий руҳий, ахлоқий ва маънавий қадриятлардан, тарихий ва маданий меросдан баҳраманд қилиши тарафдоримиз»**, деб таъкидлайди. **« Лекин биз, — давом этади И.А. Каримов, — ҳеч қачон диний даъватлар ҳокимият учун курашга, сиёсат, иқтисодиёт ва қонуншуносликка аралашиш учун байроқ бўлишига йўл қўймаймиз»**.

Шу ўринда ҳуқуқий онгга таянган маданиятнинг энг муҳим узвий қисмларидан бўлган қонунга итоаткорлик кўникмаси ҳақида тўхталиш зарур. Эркинлик — демократия дегани фақат ҳуқуқлардан иборат эмас, балки улар билан баробар, зиммамизга юкланган мажбуриятлар ҳам эканини қон-қонимизга сингдирмагунимизча, демократик ҳуқуқий жамият қуриш билан боғлиқ эзгу ниятларимиз ширин орзулигича қолаверади.

СОЛИҚ ТИЗИМИ

ҚАТЪИЯТЛИЛИК САМАРАСИ

Бозор муносабатларига ўтиш билан боғлиқ туб ўзгаришлар жараёнида корхоналар ва жисмоний шахсларнинг солиққа тортилиши мамлакатнинг молиявий аҳволини соғломлаштиришда муҳим аҳамият касб этади. Чунки солиқлар ва бошқа тўловлар давлат бюджетини тўлдирувчи асосий манба ҳисобланади. Бу борада Тошкент шаҳри ҳудудида қандай амалий ишлар қилинаяпти?

1997 йилда пойтахтимизда 25 мингта юридик ва 70 минг нафарга яқин жисмоний шахслар солиқ тўловчи сифатида фаолият кўрсатди. Шаҳар давлат солиқ тизими ходимларининг аниқ мақсадга қаратилган амалий ишлари натижасида шу йили давлат бюджетига 84,6 млрд. сўм, маҳаллий бюджетга эса 49,4 млрд. сўм маблағ туширилиб, белгиланган режа ошириб бажарилди. Бунга эришишнинг ўзи бўлгани йўқ, албатта. Унинг замирида солиқчиларнинг тинимсиз меҳнати ва солиқ тўловларини ундириш билан бевосита боғлиқ хатти-ҳаракатлари мужассам.

Гап шундаки, режалаштирилган солиқ тушумларининг бажарилиши — бюджетга тўланиши лозим бўлган барча тегишли маблағлар ундирилди, дегани эмас. Бу борада жиддий муаммолар борки, улардан бири корхоналар ўртасидаги олди-сотди муносабатларида икки томонлама шартларнинг тўлиқ адо этилмаётганидир. Маҳсулот сотиш ёки кўрсатилган хизматлар учун белгиланган режаларнинг бажарилмаслиги, жуда бўлмаганда, улар қийматининг бир қисми ундирилмаган ҳолда бажарилиши корхоналарнинг дебиторлик ва кредиторлик қарзлари миқдорини ошириб юбораяпти.

Қарздорликнинг бундай катта миқдорда шаклланиши, албатта, бюджетга тўланадиган солиқларга салбий таъсир кўрсатади. Шаҳардаги бир қанча корхоналар 1997 йилни бюджетга қарздорлик ҳолатида якунлагани шундан далолат беради. Бундай ҳолат ҳозирги кунда ҳам давом этаяпти. «Трансгаз», «Тўқимачилик комбинати» ҳиссадорлик жамияти каби йирик корхоналардаги аҳвол, айниқса, ачинарлидир.

Шунга қарамасдан, солиқчиларимиз томонидан изчиллик билан олиб борилаётган назорат ишлари ўз натижасини кўрсатмоқда. Корхоналараро қарздорликни камайтириш бўйича 7425 та корхонада текширув ўтказилган бўлса, уларнинг 2449 тасида тўлов муддати ўтган қарзлар мавжудлиги аниқланди. Оқибатда, 4056 нафар мансабдор шахсга 13,5 млн. сўм миқдорида маъмурий жарима солинди.

Бюджетдан қарздорлик ҳақида гап бораркан, унинг содир бўлишида корхоналарга хизмат кўрсатувчи банкларнинг ҳам айби борлигини айтиб ўтиш жоиз. Тошкент шаҳар банклари ўтган йили 93 ҳолатда қўйилган инкасса тўлов талабномаларини бажармади. Лекин қарздорликни аниқлаш ва уни бартараф этиш бўйича олиб борилган назорат ишларимиз самараси ўлароқ бюджетга 16 млрд. сўм ундирилди.

Солиқчиларимиз фақат назорат ишлари билан чегараланиб қолмасдан, корхоналарга амалий ёрдам бериш борасида ҳам фаоллик кўрсатмоқдалар. Масалан, улар йил мобайнида векселлардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш юзасидан тушунтириш ишларини амалга оширдилар. Пировардида бюджетга қўшимча 210,9 млн. сўм маблағ туширилди.

Маълумки, солиқ қонунчилигининг бажарилишини таъминлаш жавобгарлиги Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 12-моддасида белгилаб қўйилган. Аммо кўпчилик мансабдор шахслар бу масалага ҳамон масъулиятсизларча муносабатда бўлмоқдалар. Нима қилиш керак? Биз бу иллатни бартараф этиш учун солиқ тўловчилар билан ишлаш услубларини аста-секин такомиллаштириб бориш йўлини танладик. Хусусан, дастлаб корхоналарга тўланмаган солиқлар ва жарима суммаларини тўлаш ҳақида тегишли солиқ инспекцияларининг эслатмалари юборилди. Шундай йўл билан 7502 та корхонадан 10,4 млрд. сўм миқдорида қарз ундирилди.

Тўғри, бизнинг эслатмаларимизга бепарволик билан муносабатда бўлганлар ҳам учради. Уларга нисбатан эса қатъийроқ чоралар кўрилди. 774 та шундай корхона хўжалик судига топширилди. Суд томонидан эса 3,3 млрд. сўм қарз қайтариб олинди.

Бюджет тўловларини ўз вақтида тўлай олмаётган корхоналар орасида иқтисодий ночор, яъни банкротга учраган корхоналар ҳам бор, албатта. Бундай корхоналардан тегишли тўловлар уларнинг мол-мулки эвазига ундирилиши лозим. Биз бу соҳада ҳам қатъийлик билан иш олиб бораяпмиз.

Якка тартибда ишловчи тадбиркор фуқароларни солиққа тортиш қай аҳволда?

Ҳозирги кунда шаҳар ҳокимлиги томонидан улар учун 15 турдаги меҳнат фаолияти билан шуғулланишга рухсат берилган. Юқорида айтилганидек, пойтахтда аҳолининг 70 минг нафарга яқини шу юмуш билан банд. 1997 йилда улардан давлат бюджетига қарийб 519 млн. сўм солиқ ундирилди.

Шуни айтиш керакки, шаҳримизда тадбиркорлар учун кенг имкониятлар яратилган. Улар, масалан, ихтиёрий равишда қайд гувоҳномасини олиб, жами даромадига қараб ёки маълум муддат учун қатъий белгиланган солиқ миқдорини тўлаб фаолият кўрсатишлари мумкин. Шу мақсадда 6 та йирик бозорда махсус шохобчалар ташкил этилган бўлиб, уларда тадбиркорларга тегишли ҳужжатлар расмийлаштириб берилади.

Таассуфки, якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчилар ўртасида ҳам солиқ қонунчилигига риоя этмаслик ҳоллари кўпроқ кузатилмоқда. Ваҳоланки, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 23 октябрдаги «Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган жисмоний шахслардан олинадиган солиқлар ва йиғимларни тартибга солиш тўғрисида»ги қарорида таъкидланганидек, ҳуқуқий ва жисмоний шахслар томонидан даромадни ёки фойдани билатуриб яшириш ва солиқ тўлашдан бош тортиш ҳолатларига йўл қўйилса, улардан ҳам яширилган даромад тўлиқ ундирилади, ҳам ўша миқдорда жарима солинади. Шу йилнинг 1 январидан кучга кирган Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига биноан эса, бундан буён фуқароларнинг йил давомида олган молиявий даромадлари доимий равишда назоратда бўлади. Шунинг учун улар бир неча манбалардан олган даромадлари тўғрисида ҳар йили 1 апрелгача солиқ инспекциясига декларация тақдим этишлари лозим. Акс ҳолда даромад солиққа тортилишдан яширилган деб ҳисобланади.

1997 йил давомида тадбиркорлар фаолияти мунтазам равишда назорат қилиниб, 5620 маротаба текширув ўтказилди. Натижада қонунбузарликка йўл қўйган 20310 нафар фуқарога маъмурий тартибда чора кўрилиб, 36,3 млн. сўм жарима ундирилди. Бундан ташқари, кўплаб шахсларга нисбатан жиноий иш қўзғатилди.

Кейинги пайтларда шаҳримиз кўчалари ва хонадонларда нефть маҳсулотлари савдоси билан шуғулланаётган шахсларнинг кўпайиб бораётгани, айниқса, ташвишлидир. Ўтган йили ўтказилган текширувлар туфайли 372 нафар фуқарога айбнома ҳужжатлари расмийлаштирилиб, 27 тоннага яқин бензин маҳсулотлари мусодара этилди. Шунга қарамай, ҳозирги кунда ҳам кўчалардаги бензин савдоси камайгани йўқ. Тижоратнинг бу тури билан шуғулланиш, биринчидан, ғайриқонуний фаолият ҳисобланса, иккинчидан, улар ҳеч қандай ҳужжатсиз, солиқ хизмати идораларидан рўйхатдан ўтмаган ҳолда, яъни, солиқ тўламасдан даромад топаяптилар. Бундай ҳолат билан мутлақо муроса қилиб бўлмайди.

Шу ўринда шаҳар бозорларида тамаки ва спиртли ичимликларни акциз маркасисиз сотаётган «тадбиркорлар» ҳақида ҳам тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқ. Бултур 9 мингдан кўпроқ кишининг фаолияти текширилиб, уларнинг 2440 нафарига қонунбузарликка йўл қўйгани учун тегишли чоралар кўрилди. 1998 йилнинг январь ойида бозорларда текширув ўтказилганда эса, 100953 қути тамаки маҳсулотлари ва 8404 шиша спиртли ичимликлар акциз маркасисиз сотилаётгани аниқланди.

Халқимиз маъмурчилигини таъминлаш йўлида меҳнат қилаётган савдо ва хизмат кўрсатиш тармоқлари ходимлари иши ҳам назоратимизда турибди. Бу корхоналар нафақат солиқ тўловчи, балки бевосита аҳолига хизмат кўрсатувчи ҳамда нақд пулнинг ўз вақтида, тўлиғича давлат банкига тушишини таъминлашга жавобгар субъектлар ҳисобланади. Биз шуларни ҳисобга олган ҳолда, жойларда мунтазам равишда текширувлар ўтказаяпмиз. Ўтган йили 4853 та корхонанинг 4573 тасида жиддий камчиликлар борлиги аниқланиб, бюджетга қўшимча 41,2 млн. сўм маблағ туширилди.

Савдо ва хизмат кўрсатиш соҳалари тўғрисида сўз юритилганда бозорларда патта сотишдан тушадиган маблағлар хусусида гапирмасдан иложимиз йўқ. Бу масала азалдан «ечилиши мушкул» муаммолардан бири саналган, ҳозир ҳам шундайлигича қолмоқда. Бу масалада биз Тошкент бозор савдо идораси билан ҳамкорликда тадбирлар ишлаб чиқиб, қонунбузарларга нисбатан кескин чоралар кўраяпмиз.

Юқорида айтиб ўтилганидек, 1998 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси кучга кирди. Биз, солиқчилар ана шу ҳужжат асосида иш юритиб, зиммамиздаги масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда, давлатимиз бюджетини тўлдириш йўлида саъй-ҳаракат қилаверамиз.

Алишер ВАЛИЕВ,
Тошкент шаҳар Давлат солиқ бош бошқармаси бошлиғи.

ЗАМИРА ҲИДОЯТОВА

Ўзбек маданияти ва санъати оғир жудоликка учради. Юксак истеъдод соҳибаси, ўзбек миллий театр санъатининг асосчиларидан бири, Ўзбекистон халқ артисти Замира Ҳидоятова 89 ёшида вафот этди.

Замира Ҳидоятова 1909 йилда Тошкентда қурувчи оиласида таваллуд топди. Санъатга бўлган чинакам ҳавас уни театр студиясига етаклади. 1927 йили театр-студияни муваффақиятли тугатган ёш санъаткор Ҳамза номидаги Ўзбек давлат академик драма театрида ўз меҳнат фаолиятини бошлади ва шу саҳнада олтмиш йил баракали ижод қилди.

Замира Ҳидоятова ўз ижодий фаолияти давомида театр саҳнасида, кино ва телевидениеда юзлаб ранг-баранг етук образлар яратиб, ўзбек миллий театр санъатининг ёрқин юлдузларидан бирига айланди.

Унинг ижросидаги Ҳожиона ("Бой ила хизматчи"), Ҳамробиби ("Шоҳи сўзана"), Рузвонбиби ("Юрак сирлари"), Хосият ("Имон"), Она ("Арслон"), Бўстон ("Аяжонларим") сингари ўнлаб сара образлар ўзбек ва жаҳон актёрлик санъатининг юксак ва нодир намуналарига айланди. Санъаткор яратган ҳар бир образ ўзига хос жозибаси, қаҳрамон характерининг моҳирона талқини билан қимматлидир.

Замира Ҳидоятова, айниқса, меҳр-муруввватли, мунис ўзбек онахонлари сиймоларини жуда катта маҳорат билан ижро этган. Санъаткор ижоди ҳамиша томошабинларни тўлқинлантириб, ҳайрат ва ҳаяжонга солиб келган.

Замира Ҳидоятованинг ўзбек миллий театр санъати тараққиётидаги улкан хизматлари муносиб тақдирланган. У Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон халқ артисти фахрий унвонлари, қатор орден ва медаллар соҳибаси эди.

Замира Ҳидоятова камтарин инсон, гўзал қалб эгаси, меҳридарё онахонларимизнинг ажойиб тимсоли эди.

Ўзбек халқининг ардоқли фарзанди, улкан санъаткор Замира Ҳидоятованинг ёрқин хотираси санъат мухлисларининг қалбида абадий яшайди.

Ислом Каримов, Эркин Халилов, Ўткир Султонов, Ўткир Раҳматов, Алишер Азизхўжаев, Дилбар Ғуломова, Хайрулла Жўраев, Сора Эшонтўраева, Ҳалима Носирова, Зикир Муҳаммаджонов, Бернора Қориева, Ёқуб Аҳмедов.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

*Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1998 йил 3 мартдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади: */*

1 Австралия доллари	56,33
1 Австрия шиллинги	6,52
1 Англия фунт стерлинги	136,88
10 Бельгия франки	22,28
1 Голландия гульдени	40,73
10 Греция драхмаси	2,90
1 Дания кронаси	12,04
1 БАА дирхами	22,56
1 АҚШ доллари	82,86
1 Миср фунти	24,37
1 Ирландия фунти	113,31
1 Исландия кронаси	1,15
10 Испания песети	5,41
100 Италия лираси	4,65
1 Канада доллари	58,19
1 Хитой юани	10,01
1 Қувайт динори	271,58
100 Ливан фунти	5,42
1 Малайзия рингтити	22,98
1 Германия маркаси	45,89
1 Норвегия кронаси	11,00
1 Польша злотийси	23,81
10 Португалия эскудоси	4,49
1 Сингапур доллари	51,23
1000 Туркия лираси	0,36
1 Финляндия маркаси	15,13
1 Франция франки	13,68
1 Швеция кронаси	10,40
1 Швейцария франки	56,74
1 ЭКЮ	90,51
10 Жанубий Корея вони	0,53
10 Япония иенаси	6,60
1 Россия рубли	13,65
1 Украина гривнаси	41,12
1000 Беларусь рубли	2,53
1 Латвия лати	140,20
1 Литва лити	20,72
1 Молдова лейи	17,57
1 Қирғизистон соми	4,70

**/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

ЕВРООСИЁ ЖАМҒАРМАСИНИНГ МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ МИНТАҚАВИЙ ВАКОЛАТХОНАСИ

Марказий Осиё мамлакатларида айирбошлаш ва ҳамкорликни ташкил этиш лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш бўйича грант олиш учун танлов эълон қилади.

Танловнинг мақсади - Марказий Осиё мамлакатлари ва бошқа янги мустақил давлатларда демократик ва иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш юзасидан фаолият кўрсатаётган ташкилотларнинг алоқаларини мустаҳкамлаш, уларнинг узоқ муддатга мўлжалланган ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш, шунингдек, ўзаро мутахассислар алмашиб туриш ва бу билан мавжуд ташкилотларнинг фаолиятини такомиллаштиришдир.

Жуда бўлмаганда қуйидаги соҳалар бўйича "яхши" деб топилган лойиҳаларни беғараз молиявий қўллаб-қувватлаб туриш мақсадида 10 минг доллар маблағ ажратилади:

- иқтисодиёт, бизнес ва менеджмент соҳасидаги таълим ишлари учун;
- хусусий бизнесни ривожлантириш;
- демократик институтларни мустаҳкамлаш ва шу жараёнда даромад келтирмайдиган жамоат ташкилотларини ривожлантириш;
- мустақил оммавий ахборот воситаларни қўллаб-қувватлаш;
- оммавий коммуникация воситаларини ривожлантириш;
- давлат бошқаруви ва маҳаллий ўз-ўзини бошқарув бўйича ишлаб чиқилган лойиҳаларни ривожлантириш.

Ўзбекистон Республикасида лойиҳаларни қабул қилиб олишнинг энг сўнгги муддати 1998 йил 24 апрель кеч соат 5 гачадир.

Лойиҳаларни янада аниқроқ тузиб чиқиш бўйича зарур ахборот олиш, семинарлар ва маслаҳатлар ўтказиш, шунингдек, Евроосиё жамғармаси фаолиятидан янги маълумотлар олиш учун қуйидаги манзил бўйича мурожаат қилишингиз мумкин:

700117, Тошкент, Халқлар Дўстлиги шоҳ кўчаси, 100, 406-хона
Тел.: (3712) 79-49-85, 79-49-86, 79-44-92, (9.00 - 18.00)
Электрон почтаси: eurasia@ef.freenet.uz

«Камолат-А» ишлаб чиқариш-савдо фирмасининг 5.07.1997 йилда берилган № ПР-К/657 рақамли ташқи иқтисодий алоқалар қатнашчиси гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Америка элчихонаси

ички қўриқлаш хизмати бўш иш жойларига номзод қидирмоқда.

Ёши 30 гача бўлган, жисмоний жиҳатдан тайёрланган йигитлар керак. Агар бу шахслар милиция, соқчилик ёки ҳарбий хизматда тажрибаси бўлиб, инглиз тилини билсалар, айни муддао ҳисобланар эди.

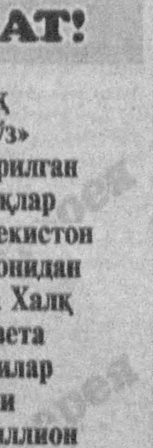

Мурожаатномаларни (формалари элчихонада мавжуд) фақат инглиз тилида тўлдириш керак.

Мурожаатномалар эълон босилиб чиққан кундан бошлаб 7 кун ичида қабул қилинади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент ш., Чилонзор кўчаси, 82.

ВА ДИН

Баён этилганлардан аниқ ва равшан кўриниб турганидек, жамиятимиз янгиланиши дастуридаги дунёвий давлат тушунчаси, асло, диннинг ижтимоий-маданий ҳаётдаги ролини инкор этмайди. Аксинча, шаклланаётган янги шароитларда, умуман дин, ва хусусан Исломнинг ижтимоий-маданий ҳаётдаги муҳим ўрни ва вазифаларининг чуқур идрокини кўрсатиб туради. Демак, дунёвий табиатга эга давлатимиз диннинг баркамол инсонни вояга етказишдек нозик ва масъулиятли ишдаги чексиз имкониятларидан фойдаланишга интилади. Айни пайтда, диний даъволар билан ниқобланган, аслида холис диний эътиқодга мутлақо алоқаси йўқ, жамиятдаги ҳамжиҳатлик, миллатлараро ва динлараро тотувлик, сиёсий-ижтимоий барқарорликка таҳдид солувчи ҳар қандай уринишларга дунёвий давлат тузумининг мутлақо муросасиз эканини ҳам аниқ-тиниқ кўрсатиб туради. Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, бизнинг тушунчамиздаги дунёвий тузум — ҳар қандай маданият негизида муайян диний дунёқараш ётиши эътирофига таянади. Ўзбекона анъаналар негизида эса исломий унсурнинг роли муҳимлигини тан олади.

Аслини олганда, бундай ёндашув Ватанимиз тарихида такрор ва такрор синалган тажрибалардан чиқарилган ягона тўғри хулосадир. Мозийга назар ташласак, халқимиз ўз тараққиётининг энг юксак чўққиларига диний илмлар билан дунёвий: умуминсоний-ижтимоий ҳамда аниқ фанлар ривожланишининг ҳамоҳанглиги ва мутаносиблиги таъминланган пайтларда кўтарилганининг гувоҳи бўламиз. Бугунги ибора билан айтганда, бу ҳолат — дунёвийлик ва динийлик ўртасидаги мувозанатнинг ҳамда бир-бирини тўлдирувчи уйғунликнинг барқарорлиги демакдир.

Узоқ тарихий даврдан кейин Ўзбекистон тараққиётида мазкур ибратли мутаносибликни тиклаш учун қулай янги муҳит вужудга келди. Ана шу имкониятдан қандай фойдаланилмоқда?

Мамлакатимиз мўмин-мусулмонларининг мутлақ кўпчилиги шаклланган янги шароитни тўғри ва шукроналар билан қабул қилиб, қарийб бир ярим аср давомида тақиқ ва сиқув остида бўлган диний эътиқод билан боғлиқ табиий эҳтиёжларини қондирмоқда. Ҳақиқий демократик дунёвий жамият қуриш режасини қатъият билан амалга ошираётган давлатимиз томонидан эътиқод эркинлигини таъминлашга қаратилган қулай имкониятлардан онгли фойдаланмоқда ва ўз миннатдорчилигини билдирмоқда. Бундан ўн йил муқаддам бутун Ўзбекистонда катта хавотирлар билан фаолият кўрсатган атиги тўқсонтага етар-етмас масжид ўрнида бугун мусулмонлар хоҳиш-иродаси билан давлатнинг хайрихоҳлигида очилган уч мингдан ошиқ масжидларда қилаётган ибодатларида Оллоҳ таъолодан Ватанимиз равнақи, халқимиз тинчлиги ва осойишталигини таъминлашни илтижо қилмоқда. Муборак Ҳаж ва Умра ибодатларига айнан шу дунёвий жамиятни барпо қилишни бош мақсад қилиб қўйган давлат томонидан яратилаётган имтиёзли имкониятлар туфайли бориб келмоқдалар. Ана шу воқеликлар нуқтаи назаридан қараладиган бўлса, диний вазият ривожи силлиқ, ҳеч қандай муаммоларсиз кечаётгандек кўринади.

Бироқ охирги пайтда диний вазият ривожига ўзининг салбий таъсирини кўрсатаётган айрим жараёнлар ҳам намоён бўлмоқда. Фикримизча, улар ичида фуқаролараро ва умуммиллий ҳамжиҳатлик учун энг хавфлиси — диний фирқачилик-гуруҳбозликдир. Масаланинг таассуфли жиҳати шундаки, диний тоифачилик Марказий Осиё ва хусусан Ўзбекистон учун ўтмишда мутлақо характерли бўлмаган. Лўнда қилиб айтганда, ота-боболаримиз ўзларининг бирдамлиги, шу жумладан диний эътиқод масалаларида ҳам ҳамжиҳатлиги билан бошқаларга ибрат бўлиб келганларини наҳотки унутган бўлсак?..

Халқимиз тарихан суннийликнинг мўътадиллиги ва бағрикенглиги билан сиёсий-иқтисодий ва илмий-маданий юксалишга қулай шароитлар яратиб келган ҳанафий мазҳабига (Имом Аъзам Абу Ҳанифа мазҳаби) чуқур эътиқод қилиб келган. Бундан ҳам муҳими, мазкур мазҳаб диний ақидаларининг шаклланишида минтақамиздан чиққан Абу Лайс Самарқандий, Насафий, Мотурудий, Косоний каби ўнлаб буюк алломалар асосий роль ўйнаганлар.

Кези келганда шуни таъкидлаш жоизки, ҳанафийлик суннийликни ташкил этувчи тўрт мазҳаб — ҳанафийлик, шофиийлик, моликийлик ва ҳанбалийлик — ичида энг каттасидир. Жиддий тадқиқотчиларнинг ҳисоб-китобларига кўра, дунёдаги тахминан 1.2 млрд. мусулмон аҳолининг 92.5 фоизини суннийлар ташкил қилиб, улар мазҳаблар бўйича қуйидаги нисбатда бўлинган: ҳанафийлар — 47 фоиз, шофиийлар — 27, моликийлар — 17 ва ҳанбалийлар — 1.5 фоиз. Қолган 7.5 фоизни шиалар, ибодийлар ва хорижийлар ташкил қиладилар. Масаланинг яна бир ибратли жиҳати шундаки, ҳанафийлар Индонезия ва бошқа жанубий-шарқий Осиё мамлакатларидан бошлаб Туркиягача бўлган улкан жуғрофий ҳудудда мутлақ кўпчиликни ташкил қиладилар. Шофиийлар — шимолий-шарқий Африкада, моликийлар эса — шимолий-ғарбий Африкада аксариятни ташкил этадилар.

Ҳанбалий мазҳабига эътиқод қилувчиларга келсак, улар, асосан, ҳозирги замон Саудия Арабистони ҳудудида яшайдилар. Охирги йилларда оммавий ахборот воситаларида тез-тез гапирилаётган ваҳҳобийлик ҳаракати ҳам мазкур ўлка тарихининг узвий қисмидир. Ваҳҳобийлар ҳаракатини сунний мазҳабларнинг энг кичиги бўлган ва шу қадар радикал йўналиш ҳисобланган ҳанбалийлик ичидан ўсиб чиққан, дунёвий қадриятларга нисбатан ўта муросасиз диний-мафкуравий оқим дейиш мумкин. Келтирилган рақам ва мисоллар қатор мантиқий саволларни олға суради. Жумладан, нима учун бизнинг мусулмонларимиз суннийлик йўналишидаги энг кичик мазҳаб — ҳанбалийлик ғоялари билан суғорилган ваҳҳобийликка берилиши керак? Ахир бу нафақат маънавий-маданий, балки соф диний қадриятларимиздан ҳам чекиниш эмасми?..

Модомики ҳанафийлик анъаналарини эслаган эканмиз, шу ўринда уни бошқа суннийй мазҳаблардан ажратиб турувчи энг муҳим хусусиятларидан биттасинигина эслаб ўтишни мантиқий деб биламиз: ҳанафийлик ўз тарихий тараққиётининг барча босқичларида мусулмонларнинг ҳамжиҳатлиги, ўзаро иноқлиги ва бирлигини таъминлаш учун курашиб келган. Бошқача қилиб айтганда, мусулмон жамоаси орасидаги ҳар қандай фирқачиликка, яъни, қавмнинг диний эътиқод белгилари бўйича гуруҳларга бўлинишига қатъий қарши бўлиб келган.

Баён этилган фикрнинг исботи сифатида Имом Аъзам Абу Ҳанифанинг жомеъ масжидлари сони ва уларни таъсис этиш тартиби ҳақидаги тавсиясини келтириш мумкин. Ул мўътабар зотнинг фикрича, **бир шаҳарда иккита жомеъ масжиди фаолият кўрсатиши учун унинг ўртасидан кўприксиз катта дарё оқиши, ё бўлмаса, мусулмонларнинг жомеъ масжидига етишини қийинлаштирувчи бошқа бир табиий тўсиқ (масалан, тоғ) бўлишигина узрли сабаб бўлиши мумкин.** Бу тавсия ҳақида мустақиллик йиллари давомида диний вазият ривожи кўзгуси орқали мулоҳаза қилинса, унинг асл моҳияти янада равшанроқ намоён бўлади. Ушбу ҳикмат мусулмонлар жамоаси орасидаги ҳамфикрлик ва якдилликни кўз қорачиғидек асраб-авайлаш ва таъминлашдаги жомеъ масжидларининг алоҳида ўрни билан боғлиқ.

Дарҳақиқат, жомеъ масжидлари сонининг узлуксиз ошиб бориши, айрим ҳолларда халқимиз диний анъаналари учун ёт бўлган кўринишларнинг ҳам намозхонлар орасида тарқалишига шароит яратиб бермоқда. Мисол учун, ваҳҳобийликка хос бўлган ғоялардан озиқланган диний оқимлар кенгроқ тарқалган Наманган вилоятида — 164, Наманган шаҳрининг ўзидагина — 25 жомеъ масжиди фаолият кўрсатаётгани, баъзан уларда ўқилаётган хутбаларда бир хил диний масалаларнинг турлича талқин этилиши оддий намозхонларни соф диний ибодатдан чалғитадиган сиёсийлашган ғоявий оқимларга киришиб кетишига сабаб бўлмоқда, дейишга асос беради.

Биз, албатта, Имом Аъзамнинг «бир шаҳарда — бир жомеъ» ҳақидаги тавсиясини ҳаётга тўғридан-тўғри татбиқ этишга даъват этмоқчи эмасмиз. Ўрта асрлардаги шаҳар тушунчаси билан замонавий шаҳарлар ўртасидаги фарқни ҳам яхши идрок этамиз. Бироқ ул зотнинг тавсияси замирида ётган олий ҳикмат — **жомеъ масжидлар сонининг ким ўзарга кўпайиши натижасида диний билимлари саёз, бундан ҳам ёмонроғи — диндан ғаразли мақсадларда фойдаланишдан ҳам тоймайдиган кимсалар оддий мусулмонларни соф диний ибодатдан чалғитмаслиги, улар орасида ихтилофлар чиқармасликка даъват эканлигини яна бир карра таъкидламоқчимиз холос.**

Ҳанафийликнинг бошқа мазҳаблардан фарқлантириб турувчи яна бир фазилати унинг мўътадиллиги ва бағрикенглиги, ҳаётий эҳтиёжлар билан ҳамнафаслиги, тирикчилик ва тараққиёт заруратини чуқур идрок этишидир. Диний ақидаларда «йўлнинг тор олиниши» ҳанафийлик учун мутлақо ёт ҳодиса. Худди шунинг учун ҳам бугун биз ҳақли равишда ғурурланаётган шонли мозийимиз, нодир маданиятимиз ва пурмазмун тарихимиз бор.

Зикр этилганлар ҳақида фикр юритилар экан, айрим оддий мусулмонлар, ўзлари тушунмаган ҳолда, ғаразгўй «диндорлар»нинг асирига айланиб қолмаяптилармикан, деган ҳаётий савол туғилиши ҳам табиий.

Баён этилган мулоҳазалардан қуйидаги умумий хулосаларни чиқариш мантиқий деб ўйлаймиз:

Мустақил ривожланиш йиллари Ўзбекистон шароитида диннинг ижтимоий-маънавий ҳаётдаги ўрни тубдан ўзгарди. Бунинг асосий сабаби — мамлакатда дунёвий демократик адолатли ҳуқуқий жамият қуришни ўзининг бош мақсади қилиб қўйган давлатнинг динга, хусусан, туб аҳоли эътиқоди бўлган Исломнинг умуммиллий тараққиётда ўйнаши мумкин бўлган ижобий ролига бўлган комил ишончидир.

Ўтган давр мобайнида Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг дунёвий давлат шароитида диний омилнинг ҳақиқий ўрни ҳақидаги тасаввури тобора такомиллашиб, асосан, демократик мезонларга ҳамоҳанг тарзда шаклланиб борди. Бироқ турли хил, жумладан, хорижий манбалардан озиқланаётган, лекин асл мақсади ягона — ўзининг шахсий ва тоифавий ғаразларига эришиш учун диний ниқобдан фойдаланишга уринаётган, дунёвий давлат ва дин ўртасидаги муносабатларнинг табиий ривожланишига путур етказишни кўзлаётган унсурлар ҳам оз бўлса-да, афсуски, йўқ эмас.

Ҳар бир инсон ўз бахтининг яратувчисидир. Ушбу ҳаётий ҳақиқатни жамият тараққиётига ҳам ҳеч иккиланмасдан татбиқ этиш мумкин, деб ўйлаймиз. Модомики шундай экан, ҳаётимизнинг барча жабҳаларидаги каби диний йўналишда ҳам умуммиллий юксалишга халақит беришга уринаётган омиллардан кўз юмишимиз ножоиздир. Ўзбек халқининг «Андишанинг оти қўрқоқ» деган ҳикмати барчамизни, охир-оқибат халқимиз ва Ватанимиз тақдирини белгиловчи омиллардан бўлган диний ҳаётда, онда-сонда бўлса ҳам учраётган нолойиқ ҳаракатларга бефарқ бўлмаслигимизни тақозо этади.

Зоҳидилло МУНАВВАРОВ.

МУҲТАРАМ ДЎСТЛАР! ДИҚҚАТ! ДИҚҚАТ!

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки ва Тошкент шаҳар «Наврўз» хайрия жамғармаси томонидан чиқарилган «Умид» хайрия лотереясининг ютуқлар тиражи лотерея таъсисчилари ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан шу йил 15 апрелга кўчирилди ҳамда Халқ банкининг барча бўлимларида, газета дўконларида, жамоатчи тарқатувчилар томонидан лотереялар сотилиши давом эттирилмоқда. Тиражда 45 миллион сўмлик ёки 505000 та ютуқ бор. Бу лотереяни 25 сўмга сотиб олиб, Сиз катта нарса йўқотмайсиз, балки 1000 сўмдан 1,0 млн. сўмгача ютуқ эгаси бўласиз!

«Умид» хайрия лотереяларини сотиб олишга шошилинг!

Сизга омад тилаймиз!

ЎЗБЕКИСТОН БМТГА АЪЗО БЎЛГАНЛИГИГА 6 ЙИЛ ТЎЛДИ

ТИНЧЛИК ҚЎРҒОНИ

Инсоният ибтидодан то шу кунга қадар мудом тинч-тотув ва хавфсиз яшашни орзу қилади. Урушлар тўхташи билан тинч яшаш йўллари ва шартларини излаш одам боласига кўҳна мерос бўлиб келаётир. 1945 йил Бирлашган Миллатлар Ташкилотига буюк давлатлар асос солган бўлсада, аммо у жаҳон халқларининг асрлар оша ўй-хаёлини банд этган тинчликни сақлашдек эзгу иродасининг маҳсули бўлиб дунёга келди. БМТ ташкил топгандан буён мазкур нуфузли халқаро ташкилот амалга оширган ишларнинг салмоғи-ю, сони улкан. Жаҳонда тинчлик ва ялпи хавфсизликни сақлаш, ядровий ва экологик хавф-хатарни бартараф этиш, халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилашдек қонуний ҳуқуқларини, давлатлар ҳудудий яхлитлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш — БМТнинг энг муҳим хизмати ва вазифасидир. Ана шу энг асосий йўналишлар бўйича ўтган 52 йил мобайнида эътироф ва ҳурматга лойиқ жуда кўп ишлар қилинди.

Ўзбекистон Республикасининг давлат байроғи 1992 йил 2 мартдан буён БМТ биносида ҳилпираб турибди. Ўтган қисқа фурсат ичида мамлакатимиз ва ушбу халқаро ташкилот ўртасида ҳамкорлик кучайди. Пойтахтимиз Тошкентда БМТ ваколатхонаси очилди ва ушбу ташкилот таркибига кирувчи кўплаб бошқа идоралар ҳам фаолият кўрсатмоқда.

БМТнинг олий минбаридан Ўзбекистон овози илк бор 1993 йил Бош Ассамблеянинг 48-сессиясида янгради. Давлатимиз раҳбари Ислом Каримов ёш мустақил республиканинг жаҳон сиёсатида тутадиган йўли ва принциплари ҳақида ўшанда 180 дан ортиқ мамлакатлар раҳбарлари ва вакиллари тўпланган анжуманда маъруза қилган эди. Президентимизнинг 1995 йил 24 октябрь куни БМТнинг 50 йиллик юбилейи муносабати билан Бош Ассамблеянинг махсус тантанали йиғилишида сўзлаган нутқи давлатимиз ташқи сиёсатида алоҳида ўрин тутади. Йўлбошчимиз жаҳон жамоатчилиги диққатини Афғонистон фожиасига қаратиб, «Афғонистон уруш эмас, тинчлик ва барқарорлик объекти бўлмоғи лозим» деб, афғон халқи бошига тушган кулфатларнинг олдини олиш ва урушни тўхтатиш бўйича конструктив таклифларни илгари сурдилар. Шунингдек, Орол денгизи ҳалокати билан боғлиқ экологик фожиага ушбу минбардан жаҳон жамоатчилиги эътибори қаратилди. Айни пайтда БМТда кечаётган ислоҳотлар ғоясига ҳам Ўзбекистон раҳбари аниқ таклифлар билан ҳисса қўшди.

Президентимизнинг Марказий Осиёда тинчлик ва хавфсизликни сақлашга қаратилган таклифлари кейинги йилларда ўзининг амалий ижросини топмоқда. Бу ўринда 1995 йил БМТ билан ҳамкорликда 31 давлат ва 6 халқаро ташкилот иштирокида ўтказилган Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича Тошкент семинар-кенгаши алоҳида ўрин тутади. Айнан шу семинар-кенгашда дунё хавфсизлиги йўли минтақавий хавфсизликни таъминлаш орқали рўёбга чиқиш ғояси давлатимиз ташқи сиёсатининг бош йўналишларидан бири сифатида тақдим этилди.

Бош Ассамблеянинг 48 ва 50-сессияларида Президентимиз илгари сурган минтақавий хавфсизлик ва Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудуд деб эълон қилиш ташаббуслари халқаро ҳамжамият томонидан қизғин қўллаб-қувватланганлиги — мамлакатимиз овозининг салмоғи ошиб бораётганлиги далилидир. Шу ўринда Ўзбекистонга хос хусусият — ғоялар ва ташаббусларни амалий ишлар билан мустаҳкамлаш ҳаракатини эслаш ўринли бўлади.

Ўтган йили сентябрь ойида Тошкентда ўтган «Марказий Осиё — ядро қуролидан холи ҳудуд» халқаро конференцияси йўлбошчимиз ташаббусининг амалий ижобатидир. Халқаро конференцияда 59 давлат ва 16 халқаро ташкилотнинг 200 дан зиёд вакиллари иштирок этганлиги ва мазкур анжуман ўтган йили ҳам мамлакатимиз, ҳам жаҳон миқёсида энг катта ва муҳим воқеалардан бири бўлганлигини алоҳида таъкидлаш зарур. Энг асосийси эса ушбу конференциядан кейин — 1997 йил 9 декабрь куни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 52-сессияси «Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудуд яратиш» ҳақида Резолюция қабул қилди. Бу мустақил Ўзбекистон давлати ва унинг раҳбарининг халқаро миқёсдаги чинакам ғалабасидир.

Ўзбекистонда БМТ ваколатхонасидан ташқари ушбу ташкилотнинг маориф, фан ва маданият масалалари билан шуғулланувчи бўлими — ЮНЕСКО билан ҳам мустаҳкам алоқа ўрнатилган. Ўтган йили мамлакатимиз ҳукумати ва ЮНЕСКО қарори билан Бухоро ва Хива шаҳарларининг 2500 йиллик тўйи тантана қилинганлиги фикримизнинг яққол далилидир. Шунингдек, БМТнинг болалар жамғармаси ҳисобланган ЮНИСЕФ ҳам оналар ва болалар соғлиғини сақлаш, табиатни ҳимоя қилиш борасида мамлакатимиз билан ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйган.

Бундан ташқари Бутун жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти, Халқаро меҳнат ташкилоти, ЮНКТАД сингари БМТ ташкилотлари билан алоқаларимиз тобора ривож топмоқда.

«БМТнинг асосий вазифасига қисқа тавсиф берилса, мен уни халқлар ўртасидаги аҳилликни таъминлаш, турли қарама-қаршиликлар, тўқнашувларга олиб келадиган низоларга йўл қўймасликдан иборат, деган бўлур эдим», деган эди Президентимиз.

Инсониятнинг энг олийжаноб ният-мақсадлари йўлида ўз сафига дунёдаги 187 давлатни бирлаштирган ушбу халқаро ташкилот янги аср бўсағасида жаҳон халқларининг тинчлик ва хавфсизлигининг ишончли қўрғонига айланди. Халқларнинг БМТдек катта оиласида Ўзбекистоннинг ўз овози, ўз сўзи борлиги дилимизда чексиз фахр-ифтихор туйғуларини уйғотади.

Жалолиддин САФОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Олмониянинг кўргазмалар ташкилотчиси "Fairtrade" Сизларни таклиф этади.

Central Asia agro food 98

1998 йил 10-13 март
Ўзбекистон, Тошкент-ЎзЭкспомарказ
Иш соатлари: 10.00 - 18.00

Кўргазмада Ўзбекистонда олмон фирмалари илк бор гуруҳ бўлиб қатнашиши ташкил қилинган.

Бутун дунёдан келган қатнашчилар ўзларининг илғор технология ва янги маҳсулотларини намойиш қилади.

- Ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари
- Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши учун технология ва маҳсулотлар
- Озиқ-овқат саноати учун дастгоҳлар
- Тайёр маҳсулотлар (ўсимлик мойи, ширинликлар, гўшт маҳсулотлари, пиво, алкоголсиз ичимликлар, чой ва ҳоказолар)
- Ўраш технологияси

3-Халқаро қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат ва ўраш технологияси кўргазмасига марҳамат!

Ташкилотчи: fairtrade — Lassen Sie sich begeistern!

Ҳамкорликда: Republican Trade and Exhibition Centre UZEXPOCENTRE
700084, Ўзбекистон, Тошкент, Амир Темур кўчаси, 107-уй.
Тел.: (3712) 34 45 45. Факс: 35 83 30.

383 ш

ASAKA BANK

КЕЛАЖАККА - БИЗ БИЛАН БИРГАЛИКДА

"АСАКА" БАНК ҲАМДА ОВРУПО ТИКЛАНИШ ВА ТАРАҚҚИЁТ БАНКИ

ЎЗБЕКИСТОНДА КИЧИК ВА ЎРТА ТАДБИРКОРЛИКНИ КРЕДИТЛАШ

дастурини тақдим этади

КРЕДИТ ОЛИШНИНГ АСОСИЙ ШАРТЛАРИ:

***Кредит олувчи:** - Ўзбекистон Республикаси резиденти (давлат секторининг улуши 50 % дан кам) бўлиши керак, хусусий капиталнинг улуши лойиҳа қийматининг 25 % идан кам бўлмаслиги керак;*
***Кредит миқдори** - 100.000 дан 5.000.000 АҚШ долларигача;*
***Муддати** - максимал муддат 7 йилгача, шу жумладан 2 йил - имтиёзли давр;*
***Фоиз устамаси** - лойиҳанинг муваффақиятли амалга оширилишига тегишли таваккалчиликка қараб белгиланади;*
***Кредитнинг таъминланганлиги** - олинаётган кредит суммасининг 120 % ини гаров ташкил қилиши керак.*

Қўшимча маълумот олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилишингизни сўраймиз:
Ўзбекистон, 700015, Тошкент ш., Нукус кўчаси, 67.
Телефонлар: (3712) 555186, 558616, 555419; ички тел.: 221, 222, 292, 218.

SIEMENS NIXDORF

Германияда № 1 —
Siemens Nixdorf шахсий компьютерлар бозорида пешқадам:
бизнес-компьютерлар борасида Intel-SCENIC Pro асосида, ишчи станциялар борасида Intel-SCENIC Celsius асосида, серверлар борасида Intel Pentium® II Processor ёки Pentium® II Processor with MMX™ Technology процессорлари негизига асосланган Intel-PRIMERGY асосида етакчи.
Бизнинг Европа PC бозоридаги савдомизнинг ўсиши 52 фоизни ташкил этади. Худди шунингдек, SCENIC Celsius 1000 ишчи станциямизнинг тезлиги ҳам тенгсиздир.
Сизга қандай ёрдам беришимиз мумкин?
Қуйидаги телефонларга қўнғироқ қилинг:
132-03-14 ёки 40-67-50.
Бизнинг манзил: 700000, Тошкент, А. Толстой кўчаси, 23-уй.

Шахсий компьютерлар ва серверлар

Siemens Nixdorf: User Centered Computing

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР
Тел.: 136-35-25

АПКАЛ-Г
самарали дори бўлиб, қуйидаги мақсадларда ва болалар учун ҳам қўлланиш мумкин:
- суяк-бўғин аъзоларини мустаҳкамлаш;
- тиш эмалини мустаҳкамлаш;
- аллергия хасталиклари ва рахитнинг олдини олиш.

Меъёри: кунига икки маҳал бир таблеткадан.

ДОРИХОНА ВА ШИФОХОНАЛАР УЧУН ХАБАРНОМА

ЯНГИ ДОРИЛАР

Сурхон аджанта фарма лимитед

ИНЪЕКЦИЯ УЧУН ДОРИЛАР

АПМИЦИН (ГАНТАМИЦИН) 40, 80 мг — кучли антибиотик бўлиб, кенг кўламда таъсир қилади. Юқори даражада антибактериал активликка эга, сийдик-жинсий йўллари инфекцияларини, бактерияларни септимиция ва бошқа жиддий инфекциялардан, айниқса псевдамоназ томонидан даволанишда қўлланилади.

АПАЛГИН (АНАЛГИН) — оғриқларни тез камайтириш учун. Ўткир ва сурункали оғриқларда, операциядан кейинги бўлган оғриқларда, жароҳатларда, ошқозон ва ичак оғриқларида қўлланилади.

АПВИТ-6 (ВИТАМИН-6) — витамин В группаси, В-гиповитаминози, анемияда, лейкопенияда, асаб касалликларда, неврологияда яхши самара беради.

Ўзбекистон Фанлар академияси Илмий-ўқув маркази профессор ва ўқитувчилар жамоаси шу даргоҳнинг чет тиллар кафедрасида кўп йиллардан бери ишлаб келган фалсафа фанлари номзоди, доцент
Назира РАҲИМОВАнинг
вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Пахтачилик илмий-тадқиқот институти жамоаси ва касаба уюшмаси қўмитаси институтнинг мелиорация бўлими бошлиғи, ЎзҚХФА мухбир аъзоси, профессор Қирғизбой Мирзажоновга акаси
Охунжон МИРЗАЖОНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

М. Уйғур номидаги Тошкент давлат санъат институти ректорати, касаба уюшмаси «Актёрлик маҳорати ва режиссёрлиги» кафедрасининг профессори, халқ артисти Шуҳрат Аббосовга волидаи муҳтарамаси
ХАТИРА аянинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия ва ҳамдардлик билдиради.

Очиқ турдаги «Ўзбекфильм» акционерлик жамияти халқ артисти, профессор, кинорежиссёр Шуҳрат Аббосовга оналари
ХАТИРА аянинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ — НАРОДНОЕ СЛОВО

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги 136-37-85
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-12-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 01062, 42.797 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Э. Болиев.
Навбатчи — Қ. Норқобил.
Мусаҳҳиҳ — Ф. Усмонов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 *Босишга топширилди: 22.50* 1 2 3 4 5 6